

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА В УКРАЇНІ

***СУДАКОВА А.О., СТУДЕНТКА МАГІСТРАТУРИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Інтенсивне землеробство широко застосовувалося наприкінці ХХ століття, обов'язковою метою якого було використання синтетичних хімічних речовин у великій кількості, що перевищували дозволені норми в сільськогосподарському середовищі.

Досить тривалий час діяльність підприємців сільського господарства була спрямована на збільшення виробництва продовольства, як наслідок виснаження природного потенціалу ґрунтів та забруднення довкілля.

Для запобігання цього було використано альтернативні системи землеробства: органічне, біологічне, екологічне.

Основними умова даних систем є:

- заборона на використання пестицидів та мінеральних добрив;
- внесення органічних добрив, наприклад гною, рослинних решток, іншої органіки;
- мінімальний ґрунтозахисний обробіток;
- дотримання сівозмін;
- заборона використання ГМО [1].

Основні технологічні прийоми органічного землеробства спрямовані на підвищення та збереження родючості ґрунтів. На сьогоднішній день основним гальмівним чинником вирощування екологічно чистої сільськогосподарської продукції в Україні є стан земельних ресурсів.

Надмірне внесення отрутохімікатів, порушення правил агротехніки, використання важких сільськогосподарських машин, надмірний випас худоби та інші чинники призвели до втрат сільськогосподарських угідь на 500 тис. га. та зниження вмісту гумусу у ґрунті на 9 % [2].

При внесенні добрив на хімічній основі лише 40 % поживних речовин засвоюється рослинами, а інші потрапляють в ґрунт та воду.

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., доцент

Надмірна розораність земель та інтенсифікація землекористування призвели до екологічної кризи, в якій знаходиться сільське господарство України на сьогоднішній день.

Ринок екологічно чистої продукції в Україні швидко зростає, проте це потребує капіталовкладень та супроводжується значними ризиками. Основними показниками якості даної продукції являється відсутність барвників, консервантів та синтетичних добавок, проте не вся продукція заявлена як органічна відповідає даним вимогам на 100 %. Також досить рушійною силою є ціна на продукцію даного сегменту ринку, яку не може дозволити собі кожен громадянин України, хоча на сьогодні основним споживачем є діти.

Близько 60 % громадян згодні перейти на споживання органічної продукції за умови, що її ціна перевищуватиме вартість стандартної лише на 10-25 %, проте за умови нерозвинутого ринку України даний відсоток може сягати 100 % [5].

Середньостатистичний рівень споживання органічної продукції в розвинутих європейських країнах становить 10-11 %, в Україні поки що це лише 1 %. Незважаючи на перевищення вартості органічних продуктів над традиційними на 40-50 %, італійці щороку витрачають на придбання органічних продуктів в середньому € 25 на одну особу, швейцарці – € 105, датчани – € 51, шведи – € 47 [3].

Динаміку створення органічних господарств України приведено на рисунку.

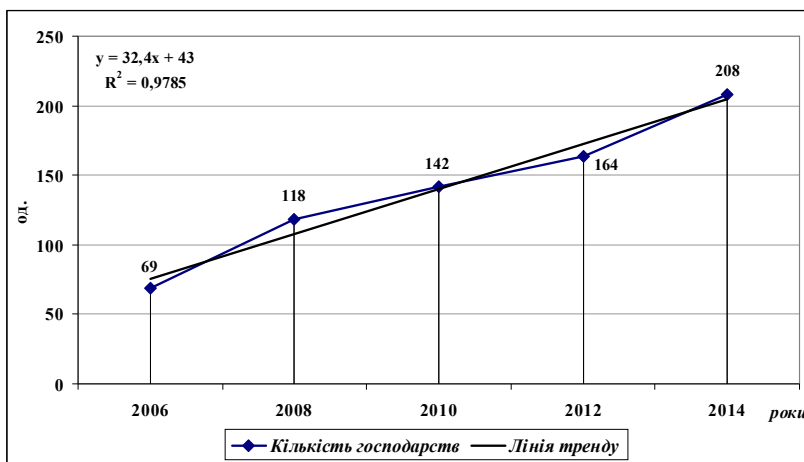


Рис. 1. Динамік створення органічних господарств України

З періоду 2006-2014 рр. кількість господарств зростає у 2 рази і становить 208 господарств [4].

Основними проблемами в розвитку органічного виробництва України є недостатньо розвинена нормативно-правова база, низький рівень інформованості населення, складнощі при вироощуванні продукції, в епоху автоматизації низький рівень навичок у працівників, недостатнє фінансування.

Отже, органічне землеробство є тим важелем, що повинно використовувати людство в результаті негативних наслідків даного методу господарювання. Воно позитивно впливає на стан навколишнього середовища та зменшує ризики захворювань, в першу чергу, сільськогосподарських працівників та людства в цілому. Продукція органічного виробництва не має в своєму складі стійких хімічних та токсичних речовин. Екологічно чисті продукти мають на 50 % більше поживних речовин, мінералів та вітамінів ніж аналогічна продукція, що вироощена в умовах підвищеної хімізації.

Література.

1. Report and Recommendations on Organic Farming (Washington DC: USDA, 1980), p. xii. NAL Call # aS605.5U52/
2. Дуб А.Р. Доцільність та перспективи державного сприяння виготовлення екологічно чистої сільськогосподарської продукції в Україні / А.Р. Дуб // Науковий вісник НАТУ України. – 2008. – № 18.9. – С. 83-88.
3. Kristiansen P., Taji A., Reganoldt J. Organic Agriculture. A Global Perspective. Cornell University Press. New York, 2006.
4. FIBL and IFOAM. The World of Organic Agriculture Statistics and Emerging Trends 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: orgprints.org/22349/7/fibl-ifoam-2013-regions-2011.pdf.
5. Чайка Т.О. Передумови розвитку органічної продукції в Україні / Т.О. Чайка // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 4. – Т.1. – С. 233-240.